

Doktoritöö uuris Estonia teatri tuntud balletijuhi loometegevust

<http://novaator.err.ee/v/yhiskond/70d12b9a-2372-4bdf-b062-20f732603ddb/doktoritoo-uuris-estonia-teatri-tuntud-balletijuhi-loometegevust>

7.06.2016

Täna kaitseb Tallinna ülikoolis doktoritööd doktorant Heili Einasto, kes uuris Estonia balletijuhi Rahel Olbrei (1892-1984) loometegevust, st koreograafilist loomingut, pedagoogi- ja juhitööd Estonia teatris (1925-44) ning selle mõju eesti balletile 20. sajandi vältel.

Doktoritöö uuris Olbrei loomingu ja tegevuse avamist, tutvustas ja analüüsis tema loomepõhimõtteid ning tema vaimse pärandi olulisust eesti tantsukunstis. „Just Rahel Olbrei isiksus ja loometegevus, mis hõlmab mitte üksnes tema tööd koreograaf-lavastajana, vaid ka toimetamisi pedagoogi ja tantsurühma juhina, panid aluse 20. sajandi eesti balletile,“ sõnas Heili Einasto.

Olbrei süstemaatiline ja järjekindel tegevus Estonia teatri balletijuhina kujundas traditsiooni, mis on püsinud 21. sajandi alguseni.

Einasto uuris Rahel Olbrei loometegevust selle kolmes väljendusviisis – koreograafiline looming, pedagoogi- ja juhitöö. Selleks analüüsis Einasto balletijuhi pärandit ehk seda, mis jäi temast alles pärast Eestist põgenemist 1944. aastal, kui ta oli tantsujuhina töötanud kaheksateist hooaega.

See pärand eksisteerib eelkõige kultuurimälus, mitõttu uuris autor mälestusi: näiteks intervjuueris eri põlvkondade tantsijaid ja tantsuga seotud inimesi, analüüsis arvustusi, mälestusteraamatuid ja hilisemaid minevikukogemusi puudutavaid ülestähendusi ning ka fotosid Olbrei lavastustest.

Kes oli Rahel Olbrei?

Rahel Amanda Aurelie Olbrei oli eesti ballettmeister, balletipedagoog ja tantsija. Ta õppis tantsu aastatel 1918–1919 Estonias Sessy Smironina-Sevuni juures ja 1919–1922 Jevgenia Litvinova balletistuudios. Tutvumaks Euroopa moodsa tantsuga õppis ta 1922–1923 Saksamaal Mary Wigmani stuudios ning täiendas ennast Émile Jaques-Dalcroze'i juures. Rahel Olbrei haris end Euroopa teatrites, muuseumides ja kunstikogudes. Ta oli aastast 1918 Estonia teatris koorilaulja-tantsija, hiljem jäid ainult tantsukohustused. Julge sammu tegi koreograaf 1925. aastal – temast sai Estonia tantsujuht. Järgnes rohkesti tööd ooperis, eriti aga operetis. Tänu temale moodustati Estonia juurde tantsustuudio, mis tegutses teatud mõttes nagu koreograafiakool – rõhuga improvisatsioonil ja vabatantsul.

Heili Einasto doktoritööd "[Eesti balleti rajaja Rahel Olbrei: loometegevus, retseptioon, pärand](#)" juhendas Eesti muusika- ja teatriakadeemia professor Kristel Pappel.